

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Sanoista teoiksi: strategiset linjaukset näyttävät suuntaa

Digime-seminaari 14.10.2022

Minna Karvonen

Strategiaperusta: Hallitusohjelma ja OKM:n strategia

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelma:

- Digitaalisesti talletetun informaation säilyvyys ja luotettavuus varmistetaan. Huolehditaan, että Suomella on varmennettua ja pysyvää digitaalista historiaa.

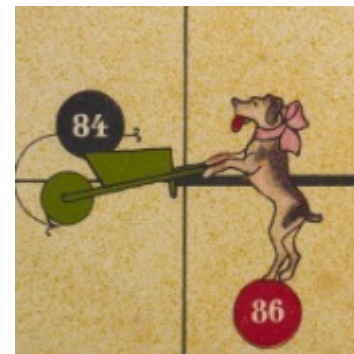
OKM:n strategia 2030:

- Taidetta ja kulttuuria tehdään, tuotetaan ja hyödynnetään monipuolisesti ja huolehditaan monimuotoisesta kulttuuriperinnöstä.

Kuvat: Tilgmannin kirja- ja kivipaino, Suomen kansallismuseo CC BY 4.0

Kohti seuraavaa hallituskautta: Strategia- ja lainsäädäntöperusta uudistuu

Valmistunut:

- Ministeriöiden tulevaisuuskatsaus 09/2022
- Kulttuurin aika on nyt ja aina (Kulttuurin tulevaisuus –työryhmän raportti, 06/2022)
- OKM:n konsernin kehittämishanke (loppuraportti julkaistaan 14.10.)

Valmisteilla:

- Valtioneuvoston selonteko: Suomen digitaalinen kompassi
- Valtioneuvoston periaatepäätös kulttuuriperintöstrategiasta
- Arkistolain ja Kansallisarkistosta annetun lain muuttaminen
- Muinaismuistolain uudistaminen
- Yksityisarkistostrategia

Kohti seuraavaa hallituskautta: Ministeriöiden tulevaisuuskaatsaus 09/2022

- Kulttuuriperintö rakentaa siltaa ihmisten välille ja aikakausien yli, muodostaen perustan itseymmärryksellemme ja yhteiskunnan kehittämiseksi. Kulttuuriperintö on perustana kehityksellemme ihmisoikeuksia, kansanvaltaa sekä keskustelevaa ja moniarvoista osallisuutta arvostavana yhteiskuntana.
- Kulttuuriperinnön suojelu ja vaaliminen kuuluu kaikille ja koskee kaikkia yhteiskunnan sektoreita. Sivistyssektorin erityinen tehtävä on kulttuuriperinnön säilyttämisessä, välittämisessä ja uudistamisessa. Digitaalisen kulttuuriperinnön tallentaminen ja pitkäaikaissäilytys turvaa yhteisen muistimme.

Kohti seuraavaa hallituskautta: Digitaalisuus läpäisevänä ehdotuksessa kulttuuriperintöstrategiaksi

Nostoja toimenpidelinjausehdotuksista:

- Digitaalisella tallentamisella ja teknologisilla valinnoilla varmistetaan kulttuuriperintötiedon pitkäaikainen säilyminen.
- Kulttuuriperintösisältöjen ja oppimateriaalien yhteentoimivuutta ja käytettävyyttä kehitetään.
- Kulttuuriperintöalan toimijoiden mahdollisuuksia digitointiin vahvistetaan.
- Keskeisen kansallisen digitaalisen kulttuuriperintöaineiston pitkäaikaisesta ja pysyvästä säilyttämisestä huolehditaan.
- Korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja kulttuuriperintöalan toimijoiden keskinäistä yhteistyötä tuetaan.
- Kulttuuriperintötietoa jaetaan ja hyödynnetään aktiivisesti. Tietoperustan kehittämisestä ja tiedon yhteentoimivuudesta huolehditaan.
- Kulttuuriperintötiedon ja digitaalisten sisältöjen kaupallista hyödyntämistä erityisesti matkailupalveluiden kehittämisessä ja innovatiivisten teknologioiden kehittämisessä edistetään.

EU-tason uusia digitaalista kulttuuriperintöä koskevia aloitteita ja linjauksia

Komission suositus (EU) 2021/1970 yhteisestä eurooppalaisesta kulttuuriperinnön data-avaruudesta

- Jäsenvaltioiden olisi laadittava kattava ja tulevaisuuteen suuntautuva kulttuuriperintöä koskeva digitaalinen strategia ja/tai päivitettävä tällaista strategiaa säännöllisesti
- Kansalliseen strategiaan olisi sisällyttävä toimenpiteitä, joilla tuetaan kulttuuriperintölaitoksia kehittyneiden teknologioiden, kuten 3D-tekniikan, tekoälyn, laajennetun todellisuuden, pilvipalvelujen, tietotekniikan ja lohkoketjutekniikan, käyttöönnotossa
- Digitaalisessa strategiassa olisi asetettava selkeät tavoitteet digitoinnille ja digitaaliselle säilyttämiselle
- Jäsenvaltioiden olisi tuettava kulttuuriperintöalan ja muiden alojen, kuten korkeakoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen, luovien toimialojen ja kestävästä kulttuurimatkailusta, välisiä kumppanuuksia uusien palvelujen ja sovellusten innovoinnin edistämiseksi
- Jäsenvaltioiden olisi erityisesti asetettava kunnianhimoiset, vuoteen 2030 mennessä saavutettavat tavoitteet kulttuuriperinnön ammattilaisten täydennys- ja uudelleen koulutukselle, johon kuuluvat esimerkiksi datan hallintaa ja analysointia, tekoälyä, kehittyneitä digitointia ja laajennetun todellisuuden teknologioita

Komission suositus ei sido jäsenvaltioita.

Collaborative Cloud for Europe's cultural heritage (europa.eu)

- Merkittävä aloite; yhteys Horisontti-ohjelman rahoitukseen
- Cloudin tuleva käyttö painottuu tutkijoiden ja kulttuuriperintöalan ammattilaisten tarpeisiin vastaamiseen ja sisältää monipuolisia toiminnallisuksia ja lupaavaa teknologista kehittämistä (eroaa huomattavasti esim. Europeanan kehittämistavoitteista)

Europeana-, Finna- sekä pitkäaikaissäilytyslinjauksia

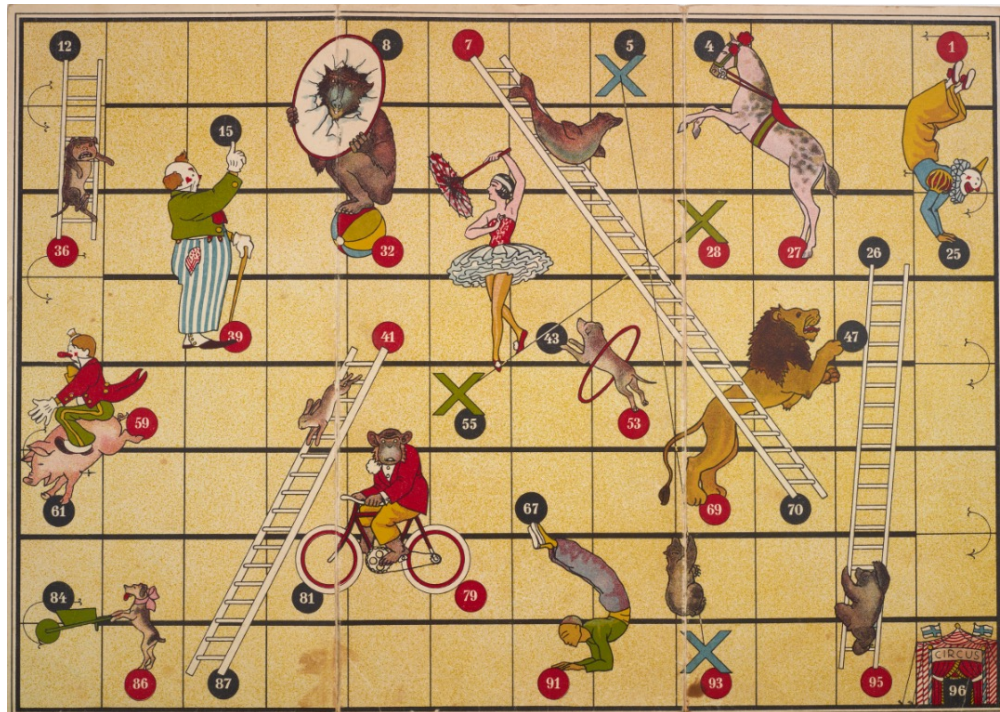
- Europeana-strategia: [Strategy 2020-2025 summary | Europeana Pro](#)
- Finna-palvelun visio: [Finna-palveluiden visio 2025: Kulttuuri- ja tiedeaineistot osallistavasti ja älykkäästi yhteiskunnan käyttöön](#)
- [Kulttuuriperintö-PAS ja Fairdata-PAS](#)

Strategia- ja linjausperustan isot viestit

- Luottamus, hyvinvointi ja resilienssi
- Demokratiakehitys ja moninaisuus
- Kestävyyismurros
- Sivistyksen perustan varmistaminen (ml. kulttuuriomaisuuden ja tiedon säilyminen ja hyödyntäminen)
- Innovaatiokyvykyys ja osaaminen

Muutosten nopeus ja yllättävyys haastaa strategioiden toimeenpanon

Samalla laudalla

- Muutossyklin nopeus pakottaa strategioiden toteuttamisessa tiiviiseen dialogiin ja yhteisen kokonaisuuden hallintaan ihmisten, organisaatioiden ja palveluiden tasolla.
- Dialogissa ja kokonaishallinnassa epäonnistuminen tekee turhaksi kirkkaimmankin strategian.

Teot

- Yhteistyö, vuoropuhelu ja niitä tukevat toiminnan rakenteet
- Osaamisen jakaminen ja syventäminen
- Tiedon ja (kulttuuri)sisältöjen hyödyntämiselle, soveltamiselle ja arvon kasvattamiselle välttämätön tieto- ja palveluarkkitehtuurin hallinta ja kehittäminen
- Riskien hallinta

Kiitos!

Minna.karvonen@gov.fi